

Centrum Ochrony Mokradel

ul. Żwirki i Wigury 101 lok. 1.135, 02-089 Warszawa

tel. 737 333 736, e-mail: cmok@bagna.pl, www.bagna.pl

CMok 2023/03/02

Warszawa, 06.03.2023 roku

**Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa**

UWAGI

**do projektu ROZPORZĄDZENIA MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI
w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty
płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach Planu Strategicznego dla
Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027**

W związku z niezwykle krótkim terminem (6 dni, w tym 4 dni robocze) przeznaczonym na konsultacje niezwykle ważnego dla polskiej przyrody dokumentu jakim są szczegółowe warunki i tryb przyznawania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 nie mieliśmy możliwości odnieść się szczegółowo do każdego punktu projektowanego rozporządzenia.

Wzywamy do przedłużenia terminu konsultacji, tak, żeby możliwe było przeanalizowanie liczącego ponad 200 stron dokumentu, bogatego w szczegółowe zapisy, z których każdy może się okazać ważny dla ochrony przyrody w Polsce nie tylko w najbliższych latach, ale może spowodować o wiele dalej idące konsekwencje.

Wskazemy w tym momencie tylko jeden punkt, który, jeżeli pozostanie w konsultowanym dokumencie, całkowicie przekreśla pozytywny wpływ programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego na polską przyrodę. Pozostawienie tego zapisu może doprowadzić do wielkoskalowego marnotrawienia środków publicznych na odwadnianie terenów mokradłowych, prowadzące często do bezpowrotnej utraty ich wartości przyrodniczych.

W projekcie Rozporządzenia, dla **wszystkich wariantów w ramach interwencji 1 i 2** (czyli: zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, zalewowe łąki selernicowe i słonorośla, murawy, półnaturalne łąki wilgotne, półnaturalne łąki świeże, torfowiska – wymogi kluczowe, torfowiska – wymogi kluczowe i uzupełniające, ochrona siedlisk lęgowych rzadkich gatunków ptaków siewkowych (rycyk, kszczyk, krwawodziób i czajka), ochrona siedlisk lęgowych dubelta i kulika wielkiego, ochrona siedlisk lęgowych wodniczki, ochrona siedlisk lęgowych derkacza) **zarówno na obszarach Natura 2000 jak i poza nimi**, wpisano następujący wymóg (Załącznik 2, punkt I.1.4 oraz punkt I.8.3):

**“zakaz tworzenia nowych urządzeń melioracji wodnych oraz rozbudowy, przebudowy i odtwarzania istniejących urządzeń melioracji wodnych, chyba, że takie działania:
a) nie są zakazane w ramach planu ochrony albo planu zadań ochronnych ustanowionego dla danego obszaru Natura 2000 lub**

b) dotyczą dostosowania tych urządzeń do potrzeb związanych z utrzymaniem lub poprawą warunków siedliskowych gatunków lub siedlisk, jeżeli takie działania zostaną dopuszczone, szczególnie określone i uzasadnione przez eksperta przyrodniczego;”.

Praktyka tworzenia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 z okresu ostatnich 10 lat jednoznacznie wskazuje, że w interpretacji Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska i Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w przedmiotowych dokumentach obowiązuje niepisany "zakaz stosowania zakazów", tzn. wszystkie działania ochronne winny przyjmować formę wyłącznie czynną (np. konkretne użytkowanie rolnicze, odkrzacanie, budowa zastawek, tworzenie materiałów edukacyjnych, etc.). W związku z powyższym, w istniejących rozporządzeniach w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 generalnie brak jest zakazów związanych z budową lub konserwacją urządzeń melioracji wodnych lub wyrażone są one w sposób ogólny, nie przybierając formy jednoznacznych zakazów (np. "utrzymanie torfowisk w stanie naturalnym, bez ingerencji poprzez utrzymanie aktualnego sposobu gospodarowania"). Zatem, w związku z tym, że (1) plany zadań ochronnych z zasady nie zawierają zapisów o zakazach, a jedynie o wymogach konkretnych działań oraz (2) poza obszarami Natura 2000 nie ma żadnych PZO, to ww. zapis **PRŚK umożliwia nowe melioracje i rozbudowę, odtwarzanie starych melioracji na wszystkich torfowiskach i innych siedliskach objętych dopłatami rolnośrodowiskowo-klimatycznymi** (może poza nielicznymi przypadkami w rezerwatach). Taki zapis jest zatem sprzeczny z samą ideą PRŚK jako instrumentu ochrony przyrody i środowiska, a także ze zobowiązaniami Polski do ochrony siedlisk i gatunków o znaczeniu wspólnotowym, a zatem również z Ustawą o ochronie przyrody.

W związku z powyższym domagamy się usunięcia z projektu ww. Rozporządzenia zapisów:

1. Załącznik 2, punkt I.1.4 podpunkt a): " a) nie są zakazane w ramach planu ochrony albo planu zadań ochronnych ustanowionego dla danego obszaru Natura 2000" oraz

2. Załącznik 2, punkt I.8.3 podpunkt a): "a) nie są zakazane w ramach planu ochrony albo planu zadań ochronnych ustanowionego dla danego obszaru Natura 2000".

Ewentualnie zapisy te można zastąpić przez tekst: "są wskazane jako obligatoryjne lub fakultatywne działania ochronne w ramach planu ochrony albo planu zadań ochronnych ustanowionego dla danego obszaru Natura 2000 lub innego obszaru chronionego".